

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. Quid, contracto matrimonio, liceat marito habenti votum castitatis
circa usum matrimonii, & quid ei faciendum eô dissolutô?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS LXXVIII.

De matrimonio post emissum castitatis votum contracto, deque licentia, & obligatione reddendi debiti conjugalis.

GRisantus in juventute votum castitatis emisit, quo tamen non obstante matrimonium postea contraxit cum Rosa, quæ post aliquot annos in Conjugio transactos, & aliquot liberos ex Grisanto susceptos, inaudit maritum suum votò castitatis obstrictum fuisse: Unde tum prætextu voti hujus; tum ne proles multiplicetur, debitum conjugale reddere recusat marito illud petenti, qui proin sæpè ad non suam occultè accedens aliquot committit adulteria,

QUÆR. I. Quid, contracto matrimonio, liceat Grisanto circa usum matrimonii, & quid ei sit faciendum eo dissoluto?

QUÆR. II. An adulter occultus petere possit debitum conjugale à conjugè ad adulterium ignorante?

QUÆR. III. An uxor sciens maritum esse votò castitatis obstrictum possit, vel teneatur debitum petenti reddere?

QUÆR. IV. An liceat debitum non reddere, ne liberi, quos ægrè Parentes alere possunt, multiplicentur?

QUÆR. V. Quale sit peccatum petenti negare debitum conjugale?

445 **A**D I. Q. R. Conjugem, qui post emissum absolutè castitatis votum contraxit matrimonium, non solùm teneri abstinere à debiti petitione, quousque dispensationem obtineat, sed etiam obligari primo bimestri abstinere à debiti redditione. Ratio prioris

prioris partis est, quia ad petendum debitum conjux non obligatur, *C. si dicat. 33. q. 5. C. quidem de Convers. conjugat.* ergo potest id præstare absque conjugis injuria. Ratio verò posterioris partis est; quia votum obligat ad castitatem servandam, quoties servari potest; primo autem binesfri servari potest, quia eo tempore in favorem Religionis non astringuntur conjuges ad debitum reddendum, atque adeò servari tunc potest votum absque alterius conjugis injuria. Consumato tamen matrimonio tenetur Conjux, qui vovit castitatem, debitum petenti reddere, quoties rationabiliter petitur, ut constat ex *cap. quidem, cap. placet de convers. Conjugator*, quia nequit conjux privare conjugem jure ex Justitia per matrimonium quæsito: Solutio verò per mortem conjugis matrimonio, ex parte voventis servanda est continentia, adeò, ut etiam si vovens dispensationem obtinuerit ad debitum petendum, nihilominus ad secundas nuptias transire non possit sine expressa summi Pontificis ea super re dispensatione, vel ab alio per privilegium potestatem habente; quæ tamen dispensatio à S. Sede concedi non solet, nisi cum ea obligatione, ut dissoluto matrimonio servetur castitas, uti in nupera dispensatione contigit hac super re Româ huc transmissa.

Præterea si conjux durante ma-

trimonio adulterium committat, altero fidem servante, debet innocens suum votum servare, quia sine conjugis injuria potest id facere abstinentendo etiam à debiti redditione, ut ex communi docet Less. *l. 2. c. 47. n. 53.*

Porro, an taliter vovens teneatur ante matrimonii consumationem ingredi Religionem, controversum est. Affirmant S. Th. *in 4. d. 38. q. 1. a. 3. quæsti. unc. 2. ad 3.* Navar. *c. 22. n. 73.* Sylvest. verb. *matrimonium 7. q. 5.* & alii, quia Religio est unicum medium, quod talis eo casu habet, ut castitatem servet; nec mirum est, eum obligari ad exequendum medium tam arduum, cum ipsemet, indebitè matrimonium contrahens in eas angustias se conjecerit. Verùm probabiliùs, veriusque alii negant cum Soto *in 4. d. 38. q. 2. a. 1.* Less. *l. 2. de Justit. cap. 46. dub. 5.* Sanch. *l. 9. D. 34.* Palao *D. 3. pun. 4. §. 7.* Laym. *l. 5. tr. 10. c. 1.* Henriq. Eman. Sà & aliis censentes, eum non obligari ad Religionem ingrediendam, tametsi votum emisit post matrimonium contractum ante illius consumationem, nisi fortè tempore emissionis voti adverterit, ac cogitaverit, nullum aliud superesse medium exequendi votum præter Religionis ingressum. Ratio est; quia non est censendus se velle obligare ad assumendum pro voti executione tale medium, quod longè difficilius est ipsa re promissa.

Id, quod haud obscure colligitur ex *Extravag. Joannis XXII, Antiquae de voto*. Si tamen tempore emissionis voti cogitasset, & agnovisset se aliter votum exsolvere non posse, quàm Religionem ingrediendo; tunc ad id se obligasse censeretur; aliàs irritoria esset promissio, & qui finem promittit, implicitè etiam promittit executionem medii unici, si illud necessarium esse intelligat; medium autem unicum exequendi tunc votum esset ingressus Religionis. Secùs si id in mentem ipsi non venerit, vel non intellexerit, ut notavit etiam *Coninck. D. 34. dub. 5. Concl. 3.* nam tunc non præsumeretur habuisse intentionem se se obligandi ad medium tam arduum, & difficile.

446 Ad 2. Q. Iciendum est, quadrupliciter jus conjugalis debiti admitti posse, videlicet ratione voti, ratione incestus, ratione adulterii & ratione cognationis spiritualis, ut docet communis DD. Unde dubium exoritur, an conjux adulter occultus possit debitum petere ab altero Conjuge, adulterium ignorante? ubi

Multorum valdè probabilis sententia affirmat, talem adulterum eo ipso privatum esse jure exigendi, & tantùm posse humiliter petere, seu se insinuare gratià placendi uxori, ne onus matrimonii nimis aliàs grave reddatur. Ita *Navarr. in man. cap. 23. n. 23. Re-*

bell. l. 2. q. 17. n. 3. Rodriq. p. 1. cap. 243. Cov. 4. decret. 2. p. c. 27. §. 2. Rosella verb. debitum num. 17. Tabien. matr. 4. q. 6. n. 7. Arm. verb. matrimonium n. 77. Petr. de Lop. de matrim. q. 62. a. 1. dub. 1. putans id esse certum, aliq. i. Movetur, 1. Quia quàmprimùm adulterium à conjuge committitur, pars innocens illicò re vera, & coram Deo absoluta est à debito reddendo; ergo adulter non potest petere tanquam debitum, cum re vera debitum non sit: ant. prob. inde, quia si conjux innocens nõsset alterius adulterium, maneret absolutus secundùm omnes; notitia autem facti non absolvit re ipsa, sed ipsum factum: ergo ante notitiam erat re ipsa absolutus, solùmque tenebatur ex conscientia erronea. 2. Quia Creditore ratione ignorantia debitum non petente, non eximitur propterea debitor ab obligatione solvendi: sed eo ipso, quòd conjux adulteretur, est debitor alteri immunitatis & exemptionis ab obligatione reddendi: ergo licet innocens ex ignorantia minimè petat hoc libertatis debitum, non manet adulter liber, nec potest illi libertati contravenire exigendo. 3. Quia reddere ex obligatione, & exigere sunt correlativa: sed uxor talis adulteri non tenetur re vera reddere, sed tantùm ex conscientia erronea: ergo vir adulter non potest exigere. 3. Quia lex impediens dominium rei, non est merè pœnalis, sed statim incurritur pa-